

S. Murat ÇAKIR
İstanbul İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi

CAN GÜVENLİĞİ İSTİYORUZ...

Türkiye'nin dört bir yanında her gün işçiler can güvenliği olmadan çalışıyor, kazalara maruz kalıyor ve sağlıklarını, hayatlarını kaybediyorlar. Geçtiğimiz yıllarda Davutpaşa patlaması, Tuzla tersaneleri, madenler ve kot kumlama; iş kazaları ve meslek hastalıklarının en ne çıktığı örnekleri oluşturdu. 2009 yılında 1171, 2010 yılında 1444 ve 2011 yılında ise 1563 işçi hayatlarını kaybetti... Diğer yandan bu alanda emek ve meslek örgütlerinin verdikleri mücadeleler de işçi sağlığı ve güvenliği konusunun somutlaşmış örnekleri olmaya başladı.

Bu noktada 2010 yılının sonunda TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu, İstanbul Tabip Odası, DİSK İstanbul Merkez Temsilciliği ve KESK İstanbul Şubeler Platformu bir ağrı yaptı. Birçok akademisyen, basın emekçisi, sosyal bilimci, iş müfettişi, mühendis, doktor, işçi aileleri gibi farklı kesimlerle görüşmelerin de işiğında, iş kazası ve meslek hastalıklarından etkilenenlerin, konuya dair söyleyecek / yapacak bir şeyleri olanların katılabileceği daha geniş bir zeminin kurulması gündeme geldi. Böylece kurumsal temsilin esas alındığı ancak bireysel olarak da katılımın gerçekleşebileceği, sorunların gndemleştirileceği bir "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi" fikri ortaya kondu.

Emek hareketinin bağımsız ve birleşik işçi sağlığı ve güvenliği politikası gerekliydi. Çünkü alışma yaşamı hızla gvencesizleştirilmekte ve bunun kaçınılmaz sonucu olarak işçi ölümleri artmaktaydı.

AKP iktidarı döneminde emekçilerin örgütlenmelerine karşı baskılar artmıştı. Kanun Hükmünde Kararnameler, Ulusal İştihad Stratejisi gibi hamleler emekçileri bekleyen daha da karanlık bir geleceğin habercisiydi. Yine şu an TBMM'de bulunan "İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası" piyasalaşmaya açılan işçi sağlığı alanındaki bu uygulamaları derinleştirmeyi hedefliyordu. Son olarak "kader", "vadeleri dolmuş" gibi söylemler ve dinin bizzat işçi / aile tepkilerini açığa çıkmadan snmletmek için işlevlendirilmesi emek hareketinin güçlü bir karşı koyuşunu oluşturmayı gerektiriyordu.

Meclisimiz, işçi sağlığı ve güvenliğine dair emek hareketinin dilini oluşturmaya zen gösterdi. İşçi ölümlerinin altında yatan nedeni, sağlıklı ve güvenli çalışmanın bir "maliyet" unsuru olarak görülmesi olarak tanımladı. İşçilerin değil için sağlığı, işletmenin verimliliğini ön planda tutan "iş sağlığı" kavramı yerine üretimin öznesi olan "işçi sağlığı"nın içeriğini oluşturmaya çalıştı. Paralel olarak tüm iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenebilir olduğunun ve önlenebilir oldukları halde gerçekleştiği için yaşananların "iş kazası" değil "iş cinayeti" olarak değerlendirilmesi gerekliliğinin altını çizdi.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin attığı ilk adım birkaç yıldır önerilen fakat hayata geçirilemeyen bir web sitesinin kurulması oldu. Web sitesi ihtiyacı yerel, bölgesel ve saha bilgilerinin merkezileştirilmesi ve kamusallaştırılmasını amaç-

lamaktaydı. Böylece çalışmalar arasındaki koordinasyon da sağlanacaktı. Yani web sitesi işçi sağlığı ve iş güvenliği bilgilerinin görünür hale getirilmesini sağlayacaktı. Sermaye bu alanı görünmez ve dokunulmaz kılmaya çalışıyordu. Bu yüzden dağınık ve parçalı araştırmalar, sistematik tutulmayan iş kazası ve meslek hastalıkları kayıtları veya yapılmayan araştırmalar önümüzü açmamaktaydı.

www.guvenlicalisma.org / www.yanginkulesi.org isimli bir internet sitesi 14 Haziran 2011 tarihinden itibaren hayata geçirildi. Sitemiz; sistematik, sürekli, sürdürülebilir ve farklı kesimleri kapsayabilecek bir dile sahip biçimde hazırlandı. Her gün yazılı ve görsel basın takip edilerek site güncellendi. Sitemizin içeriğini işkolları ve dünyadan haberler, basın açıklamaları ve etkinliklerimiz, çevre ve halk sağlığı, meslek hastalıkları, işçi aileleri, söyleşi ve raporlar, kadın emeği, hukuk, belgesel, kitap ve yazılar bölümleri oluşturmaktadır.

Meclisimizin attığı ikinci adım ise geniş kesimlere ulaşmak için bir elektronik bülten hazırlanmasıydı. Bu noktada “Yangın Kulesi” adı verilen bir yayın çıkarılmaya başlandı. Yangın Kulesi adının amacı ise şöyleydi: Yangın kulesinde nasıl sürekli tetikte bulunulur, şehirde duman var mı tespit edilir ve yangın yayılmadan müdahale edersiniz, işte bizler de iş kazalarının yoğun olması muhtemel bölgelere / sektörlerle bir yangın kulesi gibi dikkat çekecek bir bilgi ağı kurmalıydık. Bu amaçla başladığımız elektronik bültenimizi önce haftalık daha sonra aylık periyotlar halinde çıkarmaya başladık. Şu ana kadar toplam 18 bültenimiz yayınlandı.

Meclisimizin attığı üçüncü adım her ay başında bir ay evveline dair dijital, görsel ve yazılı basından derlediğimiz bilgileri sistematize ettiğimiz, çözüm önerileri önerdiğimiz ve bir sektöre özel olarak deşindiğimiz “iş cinayetleri raporu”nu basın ve kamuoyu ile paylaşmak oldu. 2011 yılının Ekim ayından beri bu çalışmayı sürdürmekteyiz. Buradaki temel amacımız işçilerin hayatlarını kaybettiklerini tüm kamuoyuna duyurmaktır. Nitekim 2012 yılında iş cinayetleri raporlarımız basında, emek ve meslek örgütlerinde ve parlamentoda yer bulmaktadır.

Meclisimizin attığı dördüncü adım iş cinayetlerinin meydana geldiği işyerlerine gidip gözlemde bulunmak, araştırma yapmak ve bir rapor hazırlamak oldu. 8 Nisan 2011’de Kağıthane’de bir ilkokul yı-

kımında çalışan 2 işçinin karbon monoksitten zehirlenmesi, 20 Eylül 2011’de Tuzla’da bulunan LMA fabrikasındaki patlama sonucu 2 işçinin ölmesi, 11 Mart 2012’de Esenyurt’ta 11 işçinin yanması ve son olarak halen hazırlanma sürecinde olan 5 Nisan 2012’de Ada Tersanesi’ndeki patlama sonucu 2 işçinin hayatını kaybetmesi ve 26 Nisan’da Ümraniye’de bir patlama sonucu 2 işçinin hayatını kaybetmesine dair raporlar bunlardan bazılarıdır.

Meclisimizin attığı beşinci adım iş cinayetlerinde “canı yanan” işçi ailelerinin mücadelelerine destek vermek, koordinasyonlarının sağlanması ve faaliyetimizin en önemli parçası haline getirilmesiydi. Bu noktada ilk olarak Davutpaşa Ailelerinin davalarına katılım sağladık. Ancak esas olarak “28 Nisan Dünya İş Cinayetlerinde Ölen ve Yaralananları Anma / Yas Günü”nde düzenlediğimiz etkinlikle ülkemizin dört bir yanında işçi ailelerinin buluşmasını sağladık. Davutpaşa, Ostim/İvedik, Tuzla, Zonguldak Madencileri, Ev İşçileri, Van Bayram Otel, Uçak Kazası, BEDAŞ İşçileri, Sultanbeyli Tekstil ve Gülseren Yurttaş ailelerinin katıldığı bu etkinlik gösterdi ki; iş cinayetleri sadece bir istatistik ve çözüm önerileri de teknik ve bilimsel değerlendirmeler değildir. İş cinayetleri sosyal bir sorun ve bir taraf olmayı gerektiren olaylardır.

Meclisimizin attığı altıncı adım sağlıklı ve güvenli çalışmanın çözümlerini oluşturma mücadelesinin bir emekçi demokrasisi ile ele alınmasını göstermesidir. 14 aydır hayata geçirdiğimiz pratikte yaptığımız toplantılar, açıklamalarımız, pankart, afiş gibi hazırlıklara kadar birçok faaliyetimiz meclis bileşeni olan bütün arkadaşlarımızın kolektif emeği ile gerçekleşmiştir. Tam da bu noktada amaç ve araç ilişkisinde diyalektik bir bütünlük sağlanmıştır.

Diş teknisyenlerinin slikozis hastalığına yakalanması ve bunun kamuoyu ile paylaşılması, toplantı ve çalıştaylar gibi faaliyetler de saymadığımız bir bütünün bazı parçalarıdır. Tabi ki emek hareketinin bağımsız ve birleşik bir işçi sağlığı ve güvenliği politikasını oluşturma noktasında atmaya çalıştığımız bütün adımların eksik kaldığını biliyoruz. Ancak her gün gerçekleşen iş cinayetleri öfkemizi büyütüyor ve kararlılığımızı daha da pekiştiriyor.

İşçi sağlığı ve güvenliğine dair benzer çalışmaların ülkemizin dört bir yanında filizlenmesi umduyla...●